

Styrelsefolk i SFN och lokalklubbarna

STYRELSELEDAMÖTER

Hedersledamot: Juho Perttola, Ritaniemenkatu 8 H 44, SF 15240 Lahti 24.

Ordförande: Rune Samuelsson, Kvarngatan 14, 972 00 Gällivare, tel 0970/141 71.

Sekreterare: Björn Lundberg, Runvägen 6, 821 00 Bollnäs, tel. 0278/185 85.

Kassör: Åke Andersson, Satter, 970 13 Hakkasbyn, tel 0975/410 42.

Övriga ledamöter: Staffan Forslund, Furuvägen 16, 812 00 Storvik, tel. 0290/115 36.

Egon Grubbström, Box 26, 950 94 Övertorneå, tel 0927/102 64.

Utsedda av lokalklubbarna: Bengt Henriksson, Slättervägen 34, 981 00 Kiruna, tel 0980/177/96 (Övre Norra), Gustav Rova, Plogvägen 4, 961 00 Boden, tel 0921/120 28 (Norra), Kjell Rosberg, Ringvägen 32, 920 70 Sorsele, tel 0952/101 82 (Mellersta), Rolf Norstedt, Skolvägen 7, 790 23 Svärdsjö, tel 0246/106 45 (Södra), Anders Lillistierna, Stora Ek, 542 00 Mariestad, tel 0501/330 10.

Revisorer: Curt Weman, Slottsvägen 98, 183 52 Täby, tel 08/756 19 03 och Hans-Erik Lundberg, PI 3480, 810 10 Torsåker, tel 0290/25053.

Valberedning till årsmötet 1978: Nils Öhman, Tjärhovsgatan 2, 953 00, Haparanda, tel 0922/102 58, Arne Persson, Kråkbärsvägen 1 D, 902 53 Umeå, tel 090/1356 96 och Hans-Erik Lundberg, PI 3480, 810 10 Torsåker, tel 0290/250 53.

Övre Norra Postgiro: 48 80 89-4

Ordförande: Bengt Henriksson, Slättervägen 34, 981 00 Kiruna, tel 0980/177 96.

Sekreterare: Johnny Niva, Lasarettsgatan 45 A, 972 00 Gällivare, tel 0970/123 88.

Kassör: Heine Krekula, 970 35 Tändö, tel 0978/203 43.

Norra Postgiro: 48 95 27-2

Ordförande: Gert Laestander, Box 494, 930 80 Arvidsjaur, tel 0960/113 01.

Sekreterare: K-E Lundgren, Hemvärnsg. 18, 930 80 Arvidsjaur, tel 0960/105 07.

Kassör: Asta Rova, Plogvägen 4, 961 00 Boden, tel 0921/12028.

Mellersta Postgiro: 48 56 76-1

Ordförande: Folke Fredriksson, Murarvägen 7, 921 00 Lycksele, tel. 0950/142 07.

Sekreterare: Börje Ekström, Hamngatan 25, 921 00 Lycksele, tel 0950/135 36.

Kassör: Arne Persson, Kråkbärsvägen 1 D, 902 53 Umeå, tel 090/13 56 96.

Södra Postgiro: 38 37 31-7

Ordförande: Rolf Norstedt, Skolvägen 7, 79023 Svärdsjö, tel 0246/106 45.

Sekreterare: Inge Olsson, Önavägen 51, 792 00 Mora, tel 0250/121 19.

Kassör: Marianne Einarsson, Dalavägen 26, 821 00 Bollnäs, tel 0278/159 51.

Sydsvenska Postgiro: 91 53 14-9

Ordförande: Bo Pålsson, Kestorp, 370 30 Rödeby, tel 0455/484 30.

Sekreterare: Stellan Ståhling, Nykvarn, 590 50 Vikingstad, tel 013/310 69.

Kassör: Margit Levi, Kåxöl, 380 24 Påryd, tel 0480/921 30.

STÅNDSKALL

Nr 3

1977

Klubbens kommittéer

AVELSRÅD

Finsk spets

Staffan Forslund, Furuvägen 16, 812 00 Storvik, tel 0290/115 36 (sammankallande).
Stig Brännvall, Mansheden, 950 56 Korpikå, tel 0975/102 29 eller 0923/600 14 (helgdagar).

Norrbottenspets

Rune Samuelsson, Kvarngatan 14, 972 00 Gällivare, tel 0970/141 71 (sammankallande).
Kenny Ärlebrand, Schaktmästargatan 7 f, 972 00 Gällivare, tel 0970/113 30 (sekreterare)
Bo Pahlsson, Kestorp, 370 30 Rådeby, tel 0455/484 30.

PROVREGELKOMMITTEER

Fågelprov

Rune Samuelsson, Kvarngatan 14, 972 00 Gällivare, tel 0970/141 71 (sammankallande).
Staffan Forslund, Furuvägen 16, 812 00 Storvik, tel 0290/115 36.
Gustav Rova, Plogvägen 4, 961 00 Boden, tel 0921/120 28.

Älgprov

Bernt Karlsson, PI 6134 Myckle, 931 00 Skellefteå, tel 0910/555 13 (sammankallande).
Jan Åkerman, Molstaber, 150 21 Mölnbo, tel 0158/600 04.
Rune Johansson, Luleåvägen 42, 972 00 Gällivare, tel 0970/117 79.

TIDSKRIFTSREFERENTER

Staffan Forslund, Furuvägen 16, 812 00 Storvik, tel 0290/115 36.
Björn Lundberg, Runvägen 6, 821 00 Bollnäs, tel. 0278/185 85.
Bern Karlsson, PI 6134 Myckle, 931 00 Skellefteå, tel 0910/555 13.

LANDSKAMPSKOMMITTE

Gustav Rova, Plogvägen 4, 961 00 Boden, tel 0921/120 28.
Björn Lundberg, Runvägen 6, 821 00 Bollnäs, tel. 0278/185 85.
Nils Öhman, Tjärhovsgatan 2, 953 00 Haparanda, tel 0922/102 58.

STÅNDSKALL

ORGAN FÖR SPECIALKLUBBEN
FÖR FINSK SPETS
OCH NORRBOTTENSPETS

Nr 3 1977

Prisvalörens makt över tanken

1977 års provsäsong står för dörren. Vad beträffar älgproven så blir den avslutningen på en treårig försöksperiod med särskilda regler; regler som blivit tämligen omdiskuterade.

Det står helt klart att hundägarna (de som använder sina finnspetsar eller norrbottenspetsar för älgjakt) inte kan förlika sig med det absoluta kravet på inkallning från ståndarbete för 1:a pris. Man har på skilda sätt under lång tid krävt en uppmjukning av den bestämmelsen.

Motiv: SFN har i dagens läge inte råd att sortera bort praktiskt användbara älghundar (gäller norrbottenspetsar) bara för att de inte uppfyller kravet på inkallning. Med uttrycket "sortera bort" ska här förstås att hundarna inte har möjlighet ta 1:a pris. Naturligtvis är det ingen "bort-sortering" i och för sig. Om alla hundägare, även uppfödare/valpförsäljare, verkligen var seriöst tänkande individer med ansvar för sin hundras, skulle det mycket väl gå att bibehålla nuvarande älgprovregler.

En bra jakthund — som alltså mycket gärna kan återfinnas bland 2:a pristagarna — skulle ändå få sin berättigade, för att inte säga önskvärda, chans i aveln. Uppfödare och valpköpare skulle läsa provprotokollen, bedöma — och förstå!

INNEHÅLL

- Ledare
- Jaktprovsprogram
- Riksnytt
- Lokalklubsnytt
- Jaktprov från förr
- Ordet fritt
- Den gamla bilden

OMSLAGSBILDEN

Margit Levi, Käxgöl, Påryd, kassör i nybildade Sydsvenska lokalklubben, med en framgångsrik uppfödargrupp norrbottenspetsar.

Redaktör: Bernt Karlsson, PI 6134, Myckle, 931 00 Skellefteå.
Tel. 0910/555 13.

Ansvarig utgivare: Björn Lundberg, Runvägen 6, 821 00 Bollnäs.
Tel. 0278/185 85.

STÅNDSKALL utkommer med fyra nummer per år inklusive årsbok. Prenumeration ingår i medlemskap i SFN.

Det långsiktiga målet är att få fram en lydig hund för jakt i älgrika marker, men vägen dit måste gå över hundar med starka jaktanlag. Det är en fråga om kombinationsavel. En olydig hund behöver inte vara bättre jakthund än en lydig, men aveln mot lydiga hundar får samtidigt inte bli en avel mot lägre jaktlust. Då är alltihop förfelat!

Som så ofta i hundvärlden råder här prisvalörens makt över tanken. En hundägare startar inte gärna på jaktprov om han på förhand vet att hundens möjligheter att ta 1:a pris är små, ja, rent av obefintliga. En uppfödare avlar i sin tur inte gärna med 2:a pristagare. Då är det svårt att bli av med valparna. De flesta norrbottenspetsar hamnar i dag – tyvärr – hos sällskapshundsägare med ringa eller liten vetskaps om jakt men med intresse av att ha champions i hundens stamtavla.

Man vill ha en liten "lägenhetshund" som inte är så skällig.

Eftersom norrbottenspetsarna haft svårt att hävda sig på jaktprov har det lett till en exteriöravel som i sig varit framgångsrik. Men jaktligt sett har ingenting hänt. Ja, många hävdar t o m att det skett en tillbakagång jämfört med de hundar som kom fram vid inventeringen 1967.

Av de jaktligt etablerade hanhundarna är det egentligen bara S 43979/72 Nalle som använts i aveln i någon större utsträckning. S 2990/69 Käck (1:a pristagare på älgprov 1975) och S 834/69 Tjibas Micke (rasens ende dubbelchampion) har knappast haft några betäckningar alls.

FÖR FÅ JAKTPROVSSTARTER

Älgprovreglerna kan förvisso diskuteras. Men ett faktum förändras inte: antalet jaktprovsstarter är hittills alldeles för litet. Fem 1975 och tre i fjol.

Efter försökstidens utgång i år är det meningen att hela provverksamheten ska utvärderas och reglerna permanentas. Men för att någon utvärdering överhuvudtaget ska kunna ske krävs ett underlag. Provregelkommittén har bedömt att det krävs åtminstone 20

jaktprovsstarter sammanlagt för att man överhuvudtaget ska kunna dra några slutsatser.

Samma kommitté anser också att reglernas absoluta krav på inkallning från ståndet för 1:a pris är för "stelbent" och en olycklig belastning i ett läge när provverksamhetens viktigaste funktion ska vara selektera fram de individer och stammar av norrbottenspetsen som är praktiskt användbara för älgjakt.

Svårigheten att under en tidsbestämd försöksperiod genomföra ändringar i provreglerna har gjort att man hittills inte begärt någon uppmjukning av bestämmelserna. I denna stund – när alltså bara ett år återstår av försökstiden – är dock läget sådant att mycket stora ansträngningar måste göras för att få ut så många hundar som möjligt till prov.

SKK:s tävlingskommitté har därför mottagit begäran om och gett klartecken för en sådan uppmjukning av inkallningskravet. Det heter under punkt 4 (§17) på sid 7 i provreglerna inte längre att hunden "ska" kallas in från ståndet för att få 1:a pris. Ordet "ska" har utbyts mot "bör", vilket i klartext betyder att en hund som poängmässigt gjort sig förtjänt av en 1:a inte mister sitt pris bara för att den inte låter sig kallas in. Generellt ska det dock vara lättare för den hund som låter sig lockas av ståndet att ta 1:an eftersom detta ger extra förtjänstpoäng under lydnad och samarbete.

VAD ÄR INKALLNING?

Provregelkommittén har dock inte oerserverat lämnat in sin begäran hos SKK. Kommittén pekar bl a på – och det är viktigt – att det långsiktiga målet alltså måste vara att få fram älghundar som är så lydiga att de låter sig kallas in under pågående ståndarbete. Man pekar också på att det i dag inom de etablerade älghundraserna finns ett betydande antal hundar som bevisligen (enligt provprotokollen) låter sig kallas av ståndet och med största sannolikhet skulle ta 1:a pris enligt tidigare SFN-regler.

Den största olyckan är också fortfarande

att Älghundsklubben vägrar ta emot norrbottenspetsar och finnspetsar på sina prov.

Sedan är det frågan om vad inkallning i själva verket är. De flesta menar att begreppet täcks när hunden på förarens signal eller tecken lämnar (i detta fall) ståndet och uppsöker denne. Ofta ger sig dock älgen/älgarna iväg när föraren försöker locka in hunden. Om hunden i ett sådant fall förföljer älgen/älgarna i 15 minuter och sedan återvänder – är då inte detta också en inkallning?

Finns det gradskillnader i inkallningen som motiverar ingrepp i reglerna? Hur ska begreppet definieras för att passa jaktens förhållanden?

Det är också helt klart att en gammal jakthund, vars ägare aldrig bemödat sig om att lära den inkallning, hux flux inte går att locka in – allrahelst om den skäller älg. De ska samtidigt vara en oerhörd "jaktidiot" som inte går att locka in om den redan som valp/unghund fått lära sig inkallning.

Det går knappast leda i bevis att dresserbarheten och jaktlusten har något med varann att göra och att det ena utesluter det andra.

I många fall är det också i första rummet hundägarna/förarna som bör lära sig hur man bibringar sin hund elementär dressyr (där inkallning är den första och viktigaste punkten).

EN FARA

Det råder en viss fara med att slopa inkallningstvånget. Det är att det i framtiden kan bli oppinionsmässigt svårt att återinföra kravet när det verkligen behövs för att uppnå det långsiktiga målet. Erfarenheten har visat att det är betydligt lättare att mjuka upp regler än att införa skärpningar.

Lättare regler innebär i sin tur att mindre dugande hundar släpps fram till pris och championat och en hundras' jaktliga dekadans är egentligen inget annat än ett

yttre tecken på sjunkande kompetens hos hundägarna/jägarna.

Frågan om inkallningstvångets vara eller icke vara i en eller annan form kan ingalunda betraktas som avgjord utan måste ingående diskuteras när man någon gång i vår sätter sig att utvärdera resultaten av SFN:s älgprov för att permanenta reglerna. Det långsiktiga målet tycks alla vara överens om. Meningsskiljaktigheterna gäller hur vägen dit ska gå.

Några pratar om att skapa en älghund för jakt på sydsvenska marker. Andra åter pratar om de mindre markernas hund.

Båda beteckningarna är vilseledande.

Sydsverige är inte längre ensam landsända om att ha en tät älgstam. På de bästa markerna i t ex Västerbotten är avskjutningen i dag en älg per 250 hektar och stammen ökar!

De små markernas älghund ger mest av allt bilden av en snävsökt hund med så klen skogsvana att den inte lämnar husse med blicken.

En lydig jakthund kan naturligtvis användas på hur stora marker som helst eftersom den går att locka in även om den råkar skälla ett icke skjutbart djur. Den är de älgrika markernas idealhund och det är en sådan hund SFN ska ställa upp för.

Manusstopp den 20 nov

Nästa nummer av Ståndskall (4/7) beräknas utkomma den 20 december med manusstopp en månad tidigare, d v s den 20 november.

Ur innehållet märks bl a första delen av en ny artikelserie som handlar om injagning av en skällande fågelhund. Ståndskalls läsare får följa en valp under hela unghundsstadiet fram till första jaktprovsstarten. Serien, som är helt autentisk, har skrivits av Staffan Forslund.

Höstens jaktprovsprogram

För samtliga prov gäller:

Anmälan ska vara arrangören tillhanda senast 14 dagar före den helg provet ska hållas. Anmälningsavgiften insänds samtidigt med anmälan. Med denna tidning medföljer anmälningsblanketter. Använd dem (original eller kopierade) så underlättas arrangörernas jobb.

SFN/Sydsvenska

3 - 4 september Bordsjö
17 - 18 september Boxholm
26 - 27 november Bordsjö (fasanprov)

Anmälan till:

Stellan Ståhling, Nykvarn, 590 50 Vikingstad, tel 013/310 69.

Anmälningsavgift till:

Margit Levi, Käxgöl, 380 24 Påryd, tel. 0480/921 30. Postgiro: 91 53 14-9.

SFN/Södra

10 - 11 september Syslebäck

Anmälan till:

Nils Jonsson, 1115, 680 60 Syslebäck, tel 0564/101 62.

24 - 25 september Sveg internationellt

Anmälan till:

Robert Nordlander, Box 89, 829 00 Sveg, tel 0680/108 30.

Anmälningsavgift för samtliga prov till:

Marianne Einarsson, Dalavägen 26, 821 00 Bollnäs, tel 0278/159 51. Postgiro: 38 37 31-7.

SFN/Mellersta

24 - 25 september Storuman internationellt

1 - 2 oktober Lycksele

15 - 16 oktober Ajaure-Tärna

Anmälan och anmälningsavgift till:

Arne Persson, Kråkbärsvägen 1 D, 902 53 Umeå, tel 090/13 56 96. Postgiro: 48 56 76-1.

SFN/Norra

10 - 11 september Arvidsjaur

8 - 9 oktober Arvidsjaur internationellt (Skallkungtävlingen)

Anmälan till:

Gerdt Laestander, Box 494, 930 80 Arvidsjaur, tel 0960/113 01.

Anmälningsavgifter till:

Asta Rova, Plogvägen 4, 961 00 Boden, tel 0921/120 28. Postgiro: 48 95 27-2.

SFN/Övre Norra

17 - 18 september Gällivare - Tärendö

24 september Gällivare - Kiruna internationellt

25 september Gällivare - Tärendö "

1 - 2 oktober Gällivare - Tärendö

1 - 2 oktober Haparanda

15 - 16 oktober Gällivare - Kiruna

Anmälan till:

Johnny Niva, Lasarettsgatan 45 A, 972 00 Gällivare, tel 0970/123 88.

Anmälningsavgift till:

Heine Krekula, 970 35 Tärendö, tel 0978/203 43. Postgiro: 48 80 89-4.

Fågelprov i öppen klass

Fågelprov i öppen klass får som tidigare arrangeras 21 augusti-31 december på hemmamarker. De hundägare som önskar prova sin hund i öppen klass ska anmäla detta tre dar i förväg till respektive lokalklubb, som utser domare. Om plats finnes kommer ökl-hundar även att tas emot vid de ordinarie elitklassproven.

Anmälningsavgifterna varierar mellan lokalklubbarna och hundägarna tar lämpligen reda på avgiftens storlek i samband med anmälningen. Vissa lokalklubbar tar inte heller ut någon avgift alls för en hunds första jaktprovstart.

Älgprov

Älgprov arrangeras under samma tid som fågelproven i öppen klass. Den som vill prova sin hund får själv skaffa provmark och senast tre dar i förväg anmäla provet hos respektive lokalklubb som fastställer datum och utser domare.

Anmälningsavgifterna varierar mellan lokalklubbarna men brukar ligga omkring 50 kr.

(Obs! Ändrade regler vad gäller inkallningstvängen för 1:a pris (se ledaren!).

Alla Älghundsklubbens domare får anlitats.

Efter avslutade prov ska lokalklubben utan dröjsmål skicka in protokollen till riksklubbens sekreterare.

Jaktprovsorganisation 1977

- Övre Norra:** Jaktprovsdomare: Stig Brännvall, Rune Samuelsson, Tore Strandgård, Johnny Niva, Åke Andersson, Egon Grubbström, Hans Sjölund och Bebbe Karlsson.
Provledare: Tore Strandgård, Rune Samuelsson, Egon Grubbström, Åke Andersson, Johnny Niva och Stig Brännvall.
Domarkommitté: Tore Strandgård, Stig Brännvall, Johnny Niva och Rune Samuelsson.
- Norra:** Jaktprovsdomare: Gert Laestander, Bjarne Wikström, Gustav Rova, Per-Erik Laestander, Hans Westerlund, Börje Nilsson och Karl-Erik Lundgren.
Provledare: Gert Laestander, Bjarne Wikström och Gustav Rova.
Domarkommitté: Gert Laestander, Börje Nilsson och Bjarne Wikström.
- Mellersta:** Jaktprovsdomare: Anna-Lisa Olovsson, Inez Vedbring, Fredrik Olovsson, Folke Fredriksson, Stig Löfström, Kjell Rosberg, Kjell Hedman, Tage Alfredsson, Axel Hedman, Kurt Allan Persson, Arne Persson och Börje Meijer.
Provledare: Anna-Lisa Olovsson, Inez Vedbring, Stig Löfström, Kjell Hedman och Axel Hedman.
Domarkommitté: Folke Fredriksson, Kjell Rosberg och Stig Löfström, (ersättare: Arne Persson).
- Södra:** Jaktprovsdomare: Anders Ansell, Karl-Gustav Ekroos, Staffan Forslund, Stig Lindmark Rolf Norstedt, Inge Olsson, Stig Onnerfeldt och Tore Sjöberg.
Provledare: Staffan Forslund, Rolf Norstedt, Stig Onnerfeldt och Tore Sjöberg.
Domarkommitté: Rolf Norstedt, K-G Ekroos och Staffan Forslund.

Skallkung-tävlingen

Årets Skallkungtävling går i Arvidsjaur den 8-9 oktober. De tio platserna, exklusive fjolårets Skallkung Ukkos Penu, fördelas enligt följande:

Övre Norra : två hundar
Norra "-
Mellersta "-
Södra "-
Sydsvenska "-

Eventuella vakansplatser tillfaller i första hand arrangerande lokalklubben (Norra) och i andra hand största lokalklubben (Mellersta).
Väl mött!

Klubbnytt

Hundar på data

Som allt annat har även hundarna hamnat på data. Det gäller förstås bara de förnämre som Fridolf Rudin sa — de som tillhör kennelklubben. SKK har övergått till ADB registrering.

SKK tillhandahåller registret utan kostnad. För vår del gäller det tills vidare endast finsk spets. Norrbottenspetsarna har ännu inte hunnit matas in.

Avelsråden och lokalklubbarna kommer att få register, som beräknas kunna expedieras i början av september.

Riksutställning 1978 i Strängnäs

Sydsvenska lokalklubben fick av årsmötet uppdraget att ordna riksmöte och riksutställning. Enligt de preliminära planerna blir det i Strängnäs den 9 eller 16 april.

Utställningstorka

De enda lokalklubbssutställningar som anmälts före den stipulerade anmälningstiden är Storuman april 1, och (Sydsvenska) Jönköping februari 2, Strängnäs april 9 eller 16, Torne maj 21 och Skedhult september 24.

Det måste väl bero på att sekreterarna i Övre Norra, Norra och Södra icke fått bläcket torrt i detta evinnerliga regnande.

Förlängning av anmälningstiden är begärd till den 20/8. Därefter är det emellertid kalkat.

Elev- och aspirantdomare

Svenska Kennelklubbens TK har utsänt en förteckning den 15/7 1977 över godkända elev- och aspirantdomare. För finsk spets och norrbottenspets: B O Jahnsson, Carin Slättne, Jan Åkerman, Arne Bromeé, Henrik Lövgren, Rune Malmberg, Erik Moraeus, Sigurd Nyby, Arne Samuelsson, Staffan Forslund, Stig Onnerfeldt och Rune Samuelsson.

Nordiske Mästaren ur malpåsen

Nils Öhman i Haparanda öppnar hårt 1977. Redan första jaktprovet den 10/9 1977 i Sysseleback dammar han av Nordiske Mästaren, S o SF JCh Nappe. Det betyder en resa på 260 mil t o r. Meningen är att Nappe skall putsa formen i Hälsingland på vägen ner. Till premiärprovet i Sysseleback är även en annan landslagshund anmäld, Toga S 24579/74. Stellan Ståhlings Minna S 14443/73 har även aviserat sin ankomst. Gammeltupparna i sysselebackstrakten bör alltså få det hett om öronen.

BJÖRN LUNDBERG

sekreterare

Motionera i tid!

SFN:s sekreterare meddelar att eventuella motioner till årsmötet 1978 ska vara styrelsen tillhanda senast den sista januari.

Påpekas bör att motioner kan skrivas av såväl lokalklubbar som enskilda medlemmar.

Medlem

PLANERAR du en valpupp?
TÄNKER du köpa en valp?
TÄNKER du starta uppfödning?
VILL du ha råd om avel och valpuppfödning?

Var lojal med SFN:s målsättning och kontakta avelsråden!

Den gamla bilden

Den första landskampen på svensk botten hölls 1968 i Älvsbyn. Här ses t v överdomaren Uno Lindstedt i samspråk med landskampsvärden Stig Onnerfeldt.

Vid första landskampen i Kajani gick segern till en finsk hund – Rippe – men i Älvsbyn blev det svenskt. Ståndskallets Sappo, ägare Oskar Risberg, Gällivare, svarade för den bedriften. Också lagtävlingen vanns av Sverige.

Från lokalklubbarna

Övre Norra

av RUNE SAMUELSSON

□ Efter en lång och sen vår blev det så småningom en sommar, som hitintills bjudit på många överraskningar. Midsommarveckan – skogshönsens kläckningstid – blev sannolikt den kallaste under det senaste seklet. Hårda, kalla ishavsvindar med snö och järnnätter. Över Lule-regionen låg ett halvdecimetertjockt snötäcke och Kirunaborna hade snö nästan en hel vecka.

Sedan blev det varmt. En hel veckas intensiv värme med fantastiskt insektsliv. Över Kalixälvens forsar hängde knottmoln – så täta att de med öppet gap provianteringsflygande måsarna fullständigt spårlöst försvann i de bruna molnen.

När detta läses har man säkert en ganska god uppfattning om skogsfågel föryngringen. Det behöver inte vara så att hela föryngringen är spolierad för häckningen var sen. Så sent som den 29 ruvade fortfarande en orrhöna och en vecka senare kunde jag konstatera att kläckningen lyckats bra.

□ Vår stora utställningsbegivenhet – midsommarutställningen på Tarendöholmen – blev inte riktigt vad vi hoppats på. Antalet hundar stannade under 30. Förmodligen bör utställningen senareläggas till slutet av augusti. Juho Pertola uteblev som domare p g a sjukdom. Det föll på min lott att bedöma hundarna och Tore Strandgård sekunderade sakkunnigt som domarelev.

□ Norrbottenspetsarna var av normal kvalitet utan överraskningar åt något håll. Näbsens Tell, ägare Kenny Årlebrandt, börjar vara segervan och vann åter välförtjänt. Näbsens Tell blev även BIS-vinnare.

Finska spetsen visade upp en bredare topp och tikklassen var mycket bra. Härifrån kom också BIR-vinnaren Ukkos Mira, ägare Jonny Niva.

Det som förvånade mest var att inte en enda finsk spets var jaktprovsmärkerad. Här finns plats för en välbehövlig uppräckning. Norrbottenspetsen hade två jaktprovsmärkerade hundar – Näbsens Tell och S U Ch Bjarmi.

□ Klubbens förhoppning är att jaktprovssamheten kommer i gång på allvar och att höstens fågelstam är så pass god att meningsfulla prov kan hållas.

Medlemmar – en god jaksäsong och väl mött på jaktproven!

Norra

av LARS-ERIK HÖLMBERG

□ Jag har suttit hemma och ilsknat till! Som alltid flyter blodet snabbare i mina ådror då orsakerna till tjädernas dåliga numerär kommer på tal. Det senaste inlägget i debatten är att skogsbruket spolierar tjädernas spelplatser så att hela arten ställer in sin sexualdrift på grund av otjänlig miljö och lokalbrist! (Undrar om orren minskar av samma orsak?)

Länsstyrelsen och jaktvårdsföreningen i Västernorrlands län ska enligt artikel i Svensk Jakt nr två ägna sig åt att bevisföra denna orimlighet! Nej, tjädern har inte större krav på spelplats än att den spelar i fångenskap och burar. Det kan ju etablerade uppfödare vitsorda!

□ "Uppvigarna" till denna inventeringsverksamhet har totalt glömt bort att tjädern är

anpassad till barrskogens dynamik vilket innebär att spelplatser försvinner och andra kommer till genom att skogen ändrar karaktär. Ett intensivt skogsbruk kan göra att spelplatserna växlas med tätare intervall, men tillgången till spelplatser kommer alltid att finnas. Skulle tjädern vara så känslig som man påstår skulle ju tjäderföryngringen praktiskt taget ha upphört under 70-talets första år. Under den perioden avverkade kyrka, stat bolag och enskilda med en intensitet som sällan skådats. Inom vissa regioner kalavverkades två-tre procent av totala skogsarealen per år under denna period. All denna avverkning riktades i huvudsak mot bestånd som anses begärliga som spelplatser! Vad hände? Jo, 73-74 blev i Norra Sverige mycket goda fågelår.

Så nog spelar tjädern alltid.

Nej, västernorränningar, gör något åt vädret istället!

□ Det är farligt att stödja en aktion på bl a resultat från Muddus nationalpark, vilka skulle peka på att förekomsten av gammal skog är avgörande för tjäderns fortbestånd. Tjäderreden återfinns ju oftast på hyggen, tjäderhönor återfinns på vintern i ungfallbestånd, där de "laddar upp" av tallens näringsrika sidoknoppar. Hur går det ihop? Ett varierat och balanserat skogstillstånd ger tjädern föda och skydd under de olika årstiderna. En aktion för tjäderstammen skulle istället sträva mot att finna medel som stoppar skogsskötselmetoder som skapar ensartade skogstillstånd inom sammanhängande områden av 1000-tals hektar. Större grepp och intensivare forskning om totalmiljöns betydelse behövs, och inte bara en jakt efter kärleksnästen. Tjädern har sina portgångar också där släktet förs vidare!

Mellersta

av BERNT KARLSSON

□ Ja, så närmar vi oss hösten och jakten igen. Den starka vinterstam av gråfågel som exponerade sig när vägarna tinade fram, främst i kanten mot fjällen, lät ana möjligheter till en toppföryngring. Tyvärr blev vädret under kläckningstiden inte det bästa, men av allt att döma tycks det ändå finnas gott om kullar. Det var den varma perioden efter den kyliga midsommaren som räddade situationen.

□ Både äggglägnings- och äggkläckningsperioden verkar dock vara långt utdragen. Det gäller särskilt ripa. Vid en inventering i Arjeplog i mitten av juli fann man t ex både hönor som låg på ägg och hönor med kycklingar så stora att dom fått vitt på vingarna.

Nåväl, nu jagas ju inte ripan med skällande fågelhund.

□ I alla fall ser det som sagt var inte så illa ut som domedagsprofeterna tror (såna dyker alltid upp om det blir dåligt väder, oftast är det till viltvårdare utklädda älgjägare som vill finna en anledning till att korta av småviltsjakten.) Här i mina trakter — vid kusten alltså — har man iakttagit en tjäderkull med nio kycklingar. Det är full pott faktiskt. Min gode vän Jörgen Johansson i Sorsele tror att det blir minst lika bra med fågel som i fjol. Han har sett rätt många kullar, men små. Tre-fyra kycklingar i varje, vilket tyder på att vädret kan ha tagit sin tribut. Medan kycklingarna fortfarande är "dunbollar" är dom känsliga för blöta, men efter ungefär fjorton dar spelar regnet mindre roll. Då har kycklingarna fått fjädrar och talgkörteln har börjat träda i funktion.

□ Sist men inte minst — det verkligt fina skogsfågelåret 1974 regnade det faktiskt oavbrutet fr o m första veckan i juli. Så det så!

□ Med jakten står också jaktproven för dörren. Det blir tre prov inom Mellersta lokalklubben. Först internationella provet i Storuman, sedan prov i Lycksele och det i fjol så fågelrika Ajaure-Tärna.

□ Lycka till — både på prov och jakt.

Ett jaktprov för tio år sedan

av RUNE SAMUELSSON

I förra numret av Ståndskall summerade Rune Samuelsson sina intryck från Riksutställningen i Storuman och konstaterade bl a att norrbottenspetsen exteriöt haft en mycket god utveckling sedan starten 1967. Jaktligt sett har dock aveln inte varit lika framgångsrik. Det är rent av frågan om inte hundarna som kom fram vid inventeringarna 1967 var bättre jakthundar än dagens. I den här artikeln, som bygger på ett jaktprov från 1967, fortsätter Rune Samuelsson diskussionen runt detta tema.

Den 17 sept 1967 provades norrbottenspetsen King efter "Vägen västerut". Har sedan dess dömt många "nobsar", men bilden av Kings insats lever klarast i mitt minne. Hunden visade en jaktlust, som glädde ett jägarsinne. Man undrar ibland varför rasen av i dag — trots goda stamhundar — har så få individer som utmärker sig på jaktprov. Är det så att uppfödarna inte kunnat tillvarata och utveckla jaktanlagen från rasens stamhundar?

PROVPROTOKOLL

KI 07.17 löskopplas hunden.

07.44 08.20. Hunden ger skall ca 300 m framför provgruppen. Skallet är aggressivt, hetsigt och övergår stundom till ett ylande. Vi antar att det är fråga om en björn. Den gör ideliga förflyttningar på några hundra meter, men hunden håller envist kontakten. Ibland gör björnen halvkilometer stora bukter och passerar oss flera gånger på 100—200 m avstånd. Men då dimman är tät och skogen snårig, lyckas vi inte få se den. Så småningom stannar björnen i en grantätning och ståndet blir fast. Vi går långsamt dit för att hämta hunden därifrån. Då vi befinner oss några tiotal m från ståndet, kommer hunden till oss. Vi kopplar hunden och går därifrån. Vi hittar färska björnsår tillsammans med hundspåren och konstaterar att det var en mindre björn.

08.42 löskopplas hunden igen.

08.56 stöter hunden och vi samtidigt två tjädertuppar.

09.11 stöter hunden inom synhåll för oss en tjäderhöna. Hunden förföljer mycket bra och hörs så småningom ge enstaka skall i fågelns flygriktning.

09.29 09.34. Perfekt skall på tjäderhöna (sannolikt den föregående fågeln), tätt och hörbart. Exakt markering. Vi stöter hönan och hunden förföljer relativt bra.

09.46. Vi går i fågelns flygriktning och stöter hönen, som slagit till i en tall.

10.03. Vi tvingas koppla hunden, då vi p g a dimman kommit ur kurs och hamnat vid bilen.

10.31 löskopplas hunden.

10.34 10.44. Inom synhåll för oss stöter hunden upp fyra tjäderhönor, av vilka tre träar nästan omedelbart. Olyckligtvis förföljer hunden moderhönan, som flyger några hundra meter. Skallet som följer är osäkert och trevande, men övergår så småningom till ett fast

ståndskall. Hunden har upptäckt den i en björk öppet sittande fågeln, som jag stöter avsiktligt. Hunden förföljer bra, dock utan resultat.
 10.54 stöter vi en av hönorna, som förflyttad en bit och slagit till i en tät gran.
 11.03 – 11.10 hörs hunden ge skall. Jag konstaterar så småningom att hunden sitter och skället mot en stor gran. Arbetet är till alla delar mycket bra. Omsider stöter jag fågeln, som är en järpe.
 11.11 – 11.13. Järpen flyger ca 100 m och slår ånyo till i en gran. Hunden får omedelbart ett nytt skall på den, men denna gång är markeringen något osäker. Då hunden börjar skälla mot rätt träd, flyger järpen. Hunden förföljer, men utan resultat.
 11.15 återkommer hunden och provet avslutas.

HELHETSOMDÖME

Trots att hunden är sex år och lyckades bra denna gång, förefaller den vara aningen orutinerad och sökett är relativt snävt. De avger under förföljande onödiga skall, som gränsar till överkäsighet. Arbetet med järpen är dock bland det bästa en hund kan prestera.

Poäng: 76 Pris: 1 i öppen klass.

Dagens kommentar När jag dömde hunden, hade jag inte klart för mig skillnaden mellan en trädskällare och en specialiserad skällande fågelhund. King var en trädskällare, vilket märktes i bl a att den inte stannade inför flygande fågel, utan förföljde och försökte återfinna den med hjälp av luktsinnet. Därav den onödiga skallgivningen. Dessutom stod den inte stilla, då den sprängde tjäderkullen, utan förföljde den fågel som lättade först. Därför visste inte hunden att resten av fåglarna trädde inom synhåll. Därmed kan den inte belastas för det inträffade, eftersom hundens arbetssätt omöjliggjorde ytterligare kontakter med kullen.

I "den lilla" hunden fanns mycket av okuvlig jaktlust och oförskräckt mod, som vi inte förstod uppskatta på rätt sätt. Därav följde att han inte användes i aveln, vilket säkert var en förlust för rasen. För rasutvecklingarna gäller det att vaska fram guldkornen och att använda dessa, medan tid finns. Det är alltid för sent att komma till tåget, som redan gått.

Glöm inte numret!

Den lokalklubb eller enskilde medlem som rapporterar in ett jaktprovs- eller utställningsresultat till endera avelsrådet eller Ståndskall måste se till att respektive hunds kennelnamn och registreringsnummer finns med. Det är t ex fullkomligt uteslutet att veta vem King är då kanske inte ens ägaren finns med i registreringshandlingarna. Hädanefter publiceras inga resultat där dessa uppgifter saknas. Allom till efterrättelse.

Rapportera!

Redaktionen vill uppmana alla medlemmar som ställer ut eller startar på jaktprov i utlandet att själva rapportera resultaten till Ståndskall (adress sid 1). Det är enda chansen att dom ska komma med i tidningen. När det gäller jaktprov och utställningar på svensk botten sköter dock avelsråden all resultatservice.

Ordet fritt

Synpunkter på älgprovsversamheten

Av tillgängliga handlingar, telefonsamtal och personliga kontakter med berörda parter i anledning av älgprovsversamhetens många turer, vill jag härvidlag framföra mina rent personliga åsikter om denna.

På den korta tid jag fungerat som sekreterare i Sydsvenska lokalklubben har jag bl a med mer eller mindre svårighet försökt få en klar och objektiv bild av vad som förevarit i älgprovsfrågan.

Turerna har varit många och hela verksamheten är att betrakta som infekterad av missuppfattningar, personliga aspekter, intriger etc. Sakfrågan som sådan synes, enligt mitt förmenande, i många fall kommit i bakgrunden av ovannämnda orsaker. Det enda positiva som framkommit är parternas inställning till den av klubben bl a uppsatta målsättningen, "en hund som villigt låter sig avlockas från pågående ståndarbete". Här tycks alla vara eniga och ingen ifrågasätter målsättningen i sak. Vad som dock har och fortfarande ifrågasatts är lämpligheten av att kräva denna målsättning, för erhållande av ett 1:a pris, redan under en försöksperiod då verksamheten i sin helhet är i ett begynnelsestadium.

Det återstår nu endast ett år av den ursprungliga treåriga försöksperioden. Hitintills har endast ett fåtal hundar kommit till start och tillsammans presenterat knappt ett tiotal prov. Underlaget är härvidlag alldeles för litet för att med dessa som utgångsläge permanenta en provningsordning för ett antal år framåt. Vad som är angeläget är att så många hundar som möjligt provas kommande säsong, m a o en inventering av älgintresserade hundar, där det ankommer på tjänstgörande domare, att i domareberättelsen, så utförligt som möjligt redogöra för hundens beteendemönster och arbetssätt. Domarberättelserna och den önskade målsättningen bör därefter ligga till grund för en kommande provningsordning vilken bör utarbetas av en provregelkommitté bestående av älghundsdomare med lång erfarenhet på nämnda område.

Att utarbeta provregler som icke är överförbara i praktiken, är rent vansinnigt. Trots allt får man ta i beräkning att hundens arbetssätt vid jakt grundar sig på det aktuella villebrådet beteendemönster. Att sedan vissa hundar använder sig av ett till synes utstuderat system, grundat på tidigare erfarenheter, är en annan sak.

Min uppfattning är att älgprovsfrågan redan från begynnelsen kommit snett. Klubben har säkerligen sluppit mycket av de uppkomna stridigheterna om man redan från början överlätit åt sakkunnigt älghundsfolk att i helhet utarbeta provregler, med utgångsläge från klubbens målsättning.

Älgprovsversamheten inom klubben befinner sig idag, såsom jag kan se det, i ett avgörande skede. Därför synes det alltmer angeläget att ägare till älgintresserade hundar, verkligen kommer till start hösten -77, även om man har vissa betänkligheter mot gällande provregler. I annat fall förefaller risken uppenbar för att hela verksamheten enbart kommer att utgöras av ett "gästspel" i klubbens historia.

Vikingsstad 77 07 18

STELLAN STÄHLING

Airi och Neita toppar i Torne

av STELLAN STÅHLING

I strålende solsken och med den behagliga temperaturen av + 20°, hölls den sedvanliga utställningen i Torne den 22 maj. Arrangören, Sydsvenska Älghundsklubben, firade 10 års jubileum varför prisbordet var något utöver det vanliga. Totalt hade ett nittiototal hundar anmälts, därav 16 finnpetsar. Tyvärr utgick sex då ägarna fått förhinder.

Denna kombinerade specialklubbsutställning tillhör säkerligen en av de trevligaste i södra delen av landet. Den gemytliga stämning som förekom mellan det traditionella älghundsfolket å ena sidan och SFN å andra sidan är påfallande positiv. Samma trend återfinns man mellan de båda parterna i Rättvik (Dalarnas älghundsklubb/SFN:s södra) detta är ett gott tecken väl värt att ta vara på och vidareutveckla till allas bästa.

Som fungerande domare tjänsgjorde Sigurd Nyby (älghundar) och Bo Pålsson (finsk spets och norrbottenspets).

Bästa norrbottenspets blev S 41653/70 S Uch Neita av Bjerkefall medan finnpetsarnas Bir-tävling vanns av S 48426/76 Airi.Utförliga resultat kommer i Ståndskall nr 1/78.

På återseende i Skedhult den 18 september.

○ De båda Bir-vinnarna i Torne, fr v S 48426/76 Airi, med ägaren Ann-Britt Fredricsson, Linghem, samt S 41653/70 S Uch Neita av Bjerkefall och Stig Onnerfelt, Norrköping.

Resultat från utlandet

Seinäjäki, Finland 1/5 1977

SF 53850/76 JOKAN LULU, äg Lars Lindh, Holmsund, 1 ökl, 1 skl, cert, hp, Bir 1, Bis 2.

Torneå, Finland 3/7 1977

S 57741/73 SF o S Uch RAMI, äg Per-Erik Laestander, Arvidsjaur, 1 ökl, 1 skl, cert, ck, hp, 1 jkl, hp, Bir 1, Big 2.

S 9306/75 TESSY, äg Gerdt Laestander, Arvidsjaur, 1 ökl, 2 skl, ck, hp.

Moss, Norge den 12/6 1977

S 10486/75 SAKKO, äg Stellan Ståhling, Vikingstad, 1 ak, 1 vk.

S 45640/72 FENNO FINUS, äg Pia Aspegren, Åby, 2 ak.

Lohja, Finland den 14/5 1977

S 3575/76 BJÖRN (nobs), äg Sven-Åke Axelsson, Borlänge, 1 ökl, 1 skl.

S 48426/76 AIRI, äg Ann-Britt Fredricsson, Linghem, 1 ukl, 1 ukk, hp, 2 skl, ck, hp, Bir 2.

Lahti, Finland den 15/5 1977

S 3575/76 BJÖRN (nobs), äg Sven-Åke Axelsson, Borlänge, 1 ökl, 1 skl, cert, Bir 1.

S 48426/76 AIRI, äg Ann-Britt Fredricsson, Linghem, 1 ukl, 1 ukk, hp, 1 skl, cert, Bir 1, Big R.

S 3575/76 Björn blev Bir i Finland.
(Foto: Sven-Åke Axelsson)

Svenskt rekord

Inga tillgängliga källor bestrider att ett nytt svenskt rekord satts i Satter, Norrbotten. Det är en norrbottenspetstik som hos Åke Andersson (Nåbsens kennel) fött en kull på inte mindre än tio valpar. När detta skrivs mår alla i denna rekordfödsel väl och kullen är så oerhört jämn att alla valpar är lika som bär. Det förra rekordet i fråga om mängdfödsel hade en finnpetstik som hos Petrus Johansson i Långviksmon nedkom med nio valpar.

VALPAR

efter Tjibas Micke
och Nåbsens Burra

väntas i början av augusti. Tjibas Micke är svensk jaktprovshampion. Nåbsens Burra har 1:a pris i öppen klass på fågelprov.

Hänvändelse till:

Nils Jonsson, Pl 1115, 680 60 Sysseleback, tel 0564/101 62.

Bilder efterlyses

För att celebrera klubbens 10-åriga tillvaro kommer redaktionen i återstående nummer av Ståndskall att i år publicera bilder och textsnuttar från "den gamla goda tiden". Redaktionen vädjar till de medlemmar som vet med sig att ha sådant material att höra av sig. Åtminstone bildmässigt är klubbens begynnelseår ganska dåligt dokumenterade eftersom ekonomin inte medgav att utge en bildtidning. Men nu finns alltså chansen för alla er som har gamla bilder. Ta den!

Nobsägare

ÄGER du en norrbottenspets som inte är registrerad?

ÖNSKAR du prova om hunden kan registreras?

TAG då kontakt med avelsrådet för norrbottenspets så får du veta hur du ska göra!

OM avelsrådet och SFN:s styrelse tillstyrker dina önskemål till SKK kan du efter överenskommelse få din hund tre-domare-besiktigad vid utställning.

HUND-UTSTÄLLNING

Sydsvenska älghundsklubben och SFN:s sydsvenska lokalklubb anordnar utställning för älghundar och skällande fågelhundar i Skedhult, (5 km SV Eksjö), söndagen den 18 september.

Domare: Bo Pålsson.

Upplysningar och anmälningsblanketter genom Gunnar Svensson, Berg, 575 00 EKSJÖ, tel 0380/81013 eller Stellan Ståhling, Nykvarn, 590 50 VIKINGSTAD, tel 013/31069.

Anmälan skall vara Gunnar Svensson tillhanda senast den 4 september. Anmälningsavgiften insättes på **postgiro 578127-3**.

Den gamla bilden

□ Finske jaktprovsinstruktören Eino Takkunen (till höger) i samtal med klubbens ordförande Uno Lindstedt, Gällivare, i samband med domarutbildningen 1964.

□ Från första jaktprovet i SFN/Södra. Till vänster 70-åriga fröken Impi Kiviniemi med SF Ich Reuhu och Rolf Norstedt med Int Uch Tornedalens Nalle. Båda fick 2:a pris i ekl.